

אומנות שימושית למגזר הממלכתי-דתי

לפי תוכנית הלימודים החדשה

הוראות לנבחנים

א. משך הבחינה: שלוש שעות וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה חלקים.

עליכם לענות על חלק א' – חלק חובה, ועל אחד מבין החלקים ב'–ג'.

חלק א' – יסודות השפה החזותית – חובה 20 נקודות

חלק ב' – מפגשים מהסוג החזותי בעידן הטכנולוגי 80 נקודות

או

חלק ג' – היבטים בתולדות העיצוב 80 נקודות

עליכם לענות על שאלה אחת מתוך חלק א' ועל ארבע שאלות מתוך אחד החלקים ב' או ג'.

סך-הכול עליכם לענות על חמש שאלות.

לכל שאלה – 20 נקודות. סך-הכול – 100 נקודות.

ג. חומר עזר מותר בשימוש: מילון עברי-לועזי / לועזי-עברי

ד. הוראות מיוחדות:

1. התמונות לכל השאלות מרוכזות בנספחים המצורפים לשאלון. הן מסודרות על-פי סדר הופעתן בשאלון.

2. ציינו על גבי כריכת המחברת, ליד מדבקת הנבחן, על איזה חלק עניתם: ב' או ג'.

כתבו במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונכם לכתוב כטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).

כתבו "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. כתיבת טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה!

בשאלון זה 6 עמודים ו-11 עמודי נספחים.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

השאלות

חלק א': יסודות השפה החזותית (20 נקודות)

ענו על אחת מן השאלות 1–2 (לכל שאלה – 20 נקודות).
התמונות לשתי השאלות מוצגות בנספח א' לשאלון.

שאלה 1 – תפילה

בתמונה 1 מוצגת היצירה "הרוקדים ממירון" של ראובן רובין.

(8 נק') א. תארו את היצירה.

(5 נק') ב. הסבירו קוד חזותי אחד ביצירה המבטא מסר של אחדות.

(7 נק') ג. בחרו במרכיב חזותי אחד ביצירה כגון צבעוניות, צורות וקומפוזיציה.
הסבירו כיצד המרכיב החזותי שבחרתם מחזק את המסר.

שאלה 2 – ארעיות וחוסר יציבות

בתמונה 2 מוצג הפסל "תלת אופן" של פיליפ רנצר.

ביצירה "תלת אופן" בחר האומן להציג אוסף של בתים עשויים קרטון על גבי תלת אופן.

(8 נק') א. תארו את היצירה.

(5 נק') ב. הסבירו קוד חזותי אחד ביצירה המבטא מסר של ארעיות וחוסר יציבות.

(7 נק') ג. בחרו במרכיב חזותי אחד ביצירה כגון צבעוניות, צורות ותפיסת חלל.
הסבירו כיצד המרכיב החזותי שבחרתם מחזק את המסר.

חלק ב': מפגשים מהסוג החזותי בעידן הטכנולוגי (80 נקודות)

ענו על ארבע מן השאלות 3–11 (לכל שאלה – 20 נקודות).
התמונות לכל השאלות מוצגות בנספח ב' לשאלון.

שאלה 3 – הצילום בראשית דרכו

בתמונה 1 מוצגת היצירה "תצלום העיר פריז מן האוויר" של פליקס נאדאר, ובתמונה 2 מוצגת היצירה "עוזריו של ויליאם הנרי ג'קסון, פרד ואדם" של ויליאם הנרי ג'קסון.

(7 נק') א. תארו את היצירה "תצלום העיר פריז מן האוויר". בתשובה התייחסו לנקודת המבט ולפרספקטיבה.

(7 נק') ב. תארו את היצירה "עוזריו של ויליאם הנרי ג'קסון, פרד ואדם". בתשובה התייחסו לנקודת המבט ולפרספקטיבה.

(6 נק') ג. הסבירו אתגר אחד שאתו התמודד כל אחד מן הצלמים כדי לתפוס את הרגע המתואר.

שאלה 4 – השפעת המצלמה על הציוור

בתמונה 3 מוצגת היצירה "התרשמות, זריחת החמה" של קלוד מונה.

(12 נק') א. תארו את היצירה. בתשובה התייחסו לצבעוניות, למשיכות המכחול ולתפיסת החלל.

(8 נק') ב. הסבירו קוד חזותי אחד של שפת הצילום הבא לידי ביטוי ביצירה.

שאלה 5 – תמונת דיוקן

בתמונה 4 מוצגת היצירה "דיוקנה הראשון של אדלה בלוך באואר" של גוסטב קלימט.

(8 נק') א. תארו את היצירה. בתשובה התייחסו לדמות, לצבעוניות ולתפיסת החלל.

(6 נק') ב. ביצירה מוצעת שפה חלופית לשפת הצילום. הסבירו שניים ממאפייניה.

(6 נק') ג. הסבירו את מידת הקרבה של היצירה למציאות.

שאלה 6 – קסם ופנטזיה

בתמונה 5 מוצג פריים מתוך הסרט "הגברת הנעלמת" של ז'ורז' מלייס, ובתמונה 6 מוצג פריים מתוך הסרט "ספינת הקיטור וילי" של וולט דיסני.

(7 נק') א. הסבירו את אופן העריכה של הסרט "הגברת הנעלמת".

(7 נק') ב. הסבירו שני קודים חזותיים של שפת הקולנוע הבאים לידי ביטוי בסרט "ספינת הקיטור וילי".

(6 נק') ג. הסבירו את מידת הקרבה למציאות של כל אחד מן הסרטים.

שאלה 7 – השפעת הקולנוע על הציור

בתמונה 7 מוצגת היצירה "הצעף" של הלן לונדברג.

(5 נק') א. תארו את היצירה.

(8 נק') ב. 1. הסבירו מהו המסר של היצירה.

2. הסבירו שני מרכיבים חזותיים המשמשים להעברת המסר.

(7 נק') ג. הסבירו איזו שיטת עריכה קולנועית באה לידי ביטוי ביצירה.

שאלה 8 – עולם הפרסום

בתמונה 8 מוצגת כרזה למשקה קמפארי של ליאונטו קפילו.

(12 נק') א. תארו את הכרזה. בתשובה התייחסו לדמות, לצבעוניות ולקומפוזיציה.

(8 נק') ב. הסבירו קוד חזותי אחד של שפת הקולנוע הבא לידי ביטוי בכרזה.

שאלה 9 – אומנות מחאה

המיצג "באבל ובזעם" של לסלי לייבוביץ' וסוזן לייסי תועד בסרטון.

בתמונה 9 מוצג פריים מתוך סרטון זה.

(10 נק') א. הסבירו מהי המחאה שבאה לידי ביטוי בסרטון.

(5 נק') ב. הסבירו קוד חזותי אחד של שפת הטלוויזיה הבא לידי ביטוי בסרטון.

(5 נק') ג. הסבירו מרכיב חזותי אחד שבאמצעותו היוצרות מבטאות את מחאתן.

שאלה 10 – אומנות הפופ והטלוויזיה

בתמונה 10 מוצגת היצירה "דילן" של מילטון גלייזר.

(6 נק') א. הסבירו את ההשפעה של הטלוויזיה על אומנות הפופ.

(9 נק') ב. תארו את היצירה. בתשובה התייחסו לצבעוניות, לצורות ולתפיסת החלל.

(5 נק') ג. הסבירו קוד חזותי אחד של שפת הטלוויזיה הבא לידי ביטוי ביצירה.

שאלה 11 – טכנולוגיות חדשות

בתמונה 11 מוצגת הכרזה לסרט "השטן מבוואנה" של ארץ' אובולר.

(8 נק') א. בסרט "השטן מבוואנה" היו חידושים קולנועיים שנועדו למשוך קהל חדש לבתי הקולנוע.

אחד החידושים האלה בא לידי ביטוי בכרזה.

ציינו מהו החידוש, והסבירו את אופן ביטוי בכרזה.

(12 נק') ב. תארו את הכרזה. בתשובה התייחסו לדמויות, לצבעוניות ולתפיסת החלל.

חלק ג': היבטים בתולדות העיצוב (80 נקודות)

ענו על ארבע מן השאלות 12–20 (לכל שאלה – 20 נקודות).
התמונות לכל השאלות מוצגות בנספח ג' לשאלון.

שאלה 12 – עיצוב תעשייתי

בתמונה 1 מוצג ארמון הבדולח שתכנן ג'וזף פקסטון, ובתמונה 2 מוצגת החצר של ארמון הבדולח שעיצב אוגוסטוס פוגין.

- (6 נק') א. הסבירו מה הייתה מטרת התערוכה שהוצגה בארמון הבדולח.
(8 נק') ב. הסבירו שני חידושים במבנה של ארמון הבדולח.
(6 נק') ג. הסבירו מקור השראה אחד לעיצוב המבנה ומקור השראה אחד לעיצוב החצר.

שאלה 13 – אסתטיקת המכונה

בתמונה 3 מוצג מאוורר שולחני של חברת AEG שעיצב פיטר ברנס.

- (6 נק') א. תארו את המאוורר. בתשובה התייחסו לצורות ולחומרים.
(10 נק') ב. ציינו שני רעיונות של אסתטיקת המכונה, והסבירו כיצד הם באים לידי ביטוי במאוורר.
(4 נק') ג. הסבירו מדוע עבודתו של ברנס היא דוגמה לעיצוב תאגידי.

שאלה 14 – אר דקו

בתמונה 4 מוצגת ספריית גורד השחקים שעיצב פול ט' פרנקל.

- (5 נק') א. תארו את הספרייה. בתשובה התייחסו לצורות ולחומרים.
(5 נק') ב. הסבירו חידוש אחד בעיצוב הספרייה.
(5 נק') ג. הסבירו מקור השראה אחד הבא לידי ביטוי בעיצוב הספרייה.
(5 נק') ד. ציינו מי היה קהל היעד של הספרייה.

שאלה 15 – הקו הזורם

בתמונה 5 מוצג שער המגזין מוטור שעיצב ארתור ריידבו.

- (6 נק') א. הסבירו את הרקע הכלכלי והטכנולוגי לצמיחת סגנון הקו הזורם.
(6 נק') ב. ציינו שניים מן המאפיינים של סגנון הקו הזורם.
(8 נק') ג. תארו את שער המגזין. בתשובה התייחסו לצורות, לצבעים, לטכניקה ולמסר.

שאלה 16 – מקלט הרדיו לעם

בתמונה 6 מוצג "מקלט הרדיו לעם" שעיצב ולטר מריה קרסטינג.

השקת המקלט לוותה בכותרת "משדרים לכל בית".

- (7 נק') א. הסבירו את הכותרת "משדרים לכל בית" שליוותה את השקת המקלט.
(10 נק') ב. תארו את המקלט. בתשובה התייחסו לצורה, לחומרים ולאופן השימוש.
(3 נק') ג. ציינו מאפיין אחד של סגנון הקו הזורם הבא לידי ביטוי בעיצוב המקלט.

שאלה 17 – אלוור אלטו

- בתמונה 7 מוצג אודיטוריום הספרייה העירונית בעיר ויפורי שתכנן אלוור אלטו, ובתמונה 8 מוצג שרפרף שעיצב אלוור אלטו.
- (6 נק') א. ציינו שתיים מן הסיבות שהפכו את העץ לחומר הגלם המרכזי בעיצוב הסקנדינבי.
- (7 נק') ב. תארו את האודיטוריום. בתשובה התייחסו לחלל, לצורות ולאור.
- (7 נק') ג. תארו את השרפרף. בתשובה התייחסו למבנה השרפרף, לאופן ייצורו ולשימוש בו באודיטוריום.

שאלה 18 – כרזות

- בתמונה 9 מוצגת כרזה לחברת טרופון שעיצב אנרי ון דה ולדה, ובתמונה 10 מוצגת כרזה לחברת פירלי שעיצבה לורה לס.
- (6 נק') א. תארו כל אחת מן הכרזות. בתשובה התייחסו לצורות, לקומפוזיציה ולצבעים.
- (10 נק') ב. 1. ציינו מהו המסר הפרסומי של הכרזה לחברת טרופון, והסבירו קוד חזותי אחד המבטא את המסר.
2. ציינו מהו המסר הפרסומי של הכרזה לחברת פירלי, והסבירו קוד חזותי אחד המבטא את המסר.
- (4 נק') ג. ציינו שני הבדלים סגנוניים בעיצוב הכרזות.

שאלה 19 – עיצוב פוסט-מודרני

- בתמונה 11 מוצג שולחן המזרקה לתאגיד פורמייקה שעיצב דן פרידמן.
- (9 נק') א. תארו את השולחן. בתשובה התייחסו לצורה ולחומר.
- (7 נק') ב. השולחן מייצג את הביקורת של המעצבים הפוסט-מודרניים על העיצוב המודרני. הסבירו מהי הביקורת וכיצד היא באה לידי ביטוי בעיצוב השולחן.
- (4 נק') ג. הסבירו מקור השראה אחד לעיצוב השולחן.

שאלה 20 – בצלאל החדש

- בתמונה 12 מוצגים רימונים לספר תורה שעיצב יחיא ימיני.
- (4 נק') א. ציינו מה הייתה המטרה של הקמת בית הספר לאומנות בצלאל.
- (8 נק') ב. תארו את הרימונים. בתשובה התייחסו לצורות, לחומרים ולטכניקה.
- (4 נק') ג. ציינו מקור השראה מסורתי אחד הבא לידי ביטוי בעיצוב הרימונים.
- (4 נק') ד. ציינו מקור השראה מודרני אחד הבא לידי ביטוי בעיצוב הרימונים.

בהצלחה!